

REFERENCES

1. Andruhovych, Yu. (2004), *Perverziya [Perversion]*, VNTL-Klasyka, Lviv, Ukraine.
2. Arutyunova, N. (1987), "Anomaly and language (to the problem of a language picture of the world)", *Voprosy yazykoznaniiya*, vol.3, pp. 3–20.
3. Bazczina, T. and Kryuchkova, T. (2000), "Idiosyncratic punctuation", *Russkiy yazyk*, vol.14, pp. 14–16, available at: <http://rus.1september.ru/article.php?ID=200001401>
4. Beregovskaya, E. (2004), *Ocherki po expressivnomu sintaxisu [Essays on expressive syntax]*, Rochos, Moscow, Russia.
5. Valgina, N. (2004), *Aktualnyye problem sovremennoy russkoy punktuacii [Actual problems of modern Russian punctuation]*, Vysshaya shkola, Moscow, Russia.
6. Vezhbitskaya, A. (1996), *Yazik. Kultura. Poznaniye [Language. Culture. Cognition]*, Russkiye slovari, Moscow, Russia.
7. Yeshkilev, V. (2004), *Imperator poveni [Imperator of the flood]*, Piramida, Lviv, Ukraine.
8. Izdryk, Yu., (2006), *Proza pro... [Prose about..., foreword of Lexicon of secret knowledge]*, Kalvariya, Lviv, Ukraine, pp. 7–11.
9. Izdryk, Yu. (2002), *Votsek & votsekurgiya [Wozzeck]*, Kalvariya, Lviv, Ukraine
10. Izdryk, Yu. (1998), *Ostriv Krk ta inshi istoriyi [The island of Krk and other stories]*, Lileya-NV, Ivano-Frankivsk, Ukraine.
11. Izdryk, Yu. (2000), *Podviynyi Leon [Double Leon]*, Lileya-NV, Ivano-Frankivsk, Ukraine.
12. Izdryk, Yu. (2009), *Take [Take]*, Klub simeynogo dozvilla, Kharkiv, Ukraine.
13. Korniyenko, A. (2006), *Pereferiynnye znaki prepiniyani kak element figurativnogo sintaksisa v novelisticheskikh textah A. Somon [Peripheral punctuation marks as part of the figurative syntax novelistic texts of A. Somon. Proceedings of the conference PNLU, part III]*, Pyatigorsk, Russia, pp. 192–197.
14. Melnichuk, O. (2002), *Povestvovaniye ot pervogo litsa: interpretaciya teksta [First-person narrative: interpretation of text]*, Izd-vo moskovskogo universiteta, Moscow, Russia.
15. Norman, B. (2006), *Igra na granyah yazyka [Play on the verge of language]*, Nauka, Moscow, Russia.
16. Prohasko, T. (2006), *Lexikon tayemnyh znan [Lexicon of secret knowledge]*, Kalvariya, Lviv, Ukraine.
17. Prohasko, T. (2006), *Neprosti [Neprosti]*, Lileya-NV, Ivano-Frankivsk, Ukraine.
18. Savchenko, I. (2008), *Puntuaciya suchasnoyi ukrajinskoyi movy [Punctuation of modern Ukrainian language]*, high school textbook, Vidlunnya-Plus, Cherkasy, Ukraine.
19. Sannikov, V. (2002), *Russkiy yazyk v zerkale yazykovej igry [Russian language in the mirror of the language game]*, Yazyki slavanskoj kultury, Moscow, Russia.
20. Skovorodnikov, V. (2003), "Language game", *Kultura russkoy rechi: Encyclopedic dictionary*, Moscow, Russia, pp. 796–803.

УДК 811.134.2:81'373.7

КОМПАРАТИВНІ ФРАЗЕОЛОГІЧНІ ОДИНИЦІ З ГАСТРОНОМІЧНИМ КОМПОНЕНТОМ В ІСПАНСЬКОМОВНІЙ КАРТИНІ СВІТУ: ЛІНГВОКУЛЬТУРНИЙ АСПЕКТ

Телкова О.В., к. філол. н., доцент, Телкова Я.Ю., студент

*Запорізький національний університет,
вул. Жуковського, 66, м. Запоріжжя, Україна*

ksenya708@ukr.net, dgesika13@rambler.ru

Предметом дослідження є іспанські фразеологічні компаративні конструкції з гастрономічним компонентом. У статті розглядаються структурно-семантичні особливості утворення цих одиниць у взаємозв'язку з лінгвокультурними факторами, що визначають їхню внутрішню форму. Робиться спроба класифікації цих конструкцій за ступенем вмотивованості образної структури. Особливу

увагу приділено національно-культурному аспекту компаративних конструкцій, що обумовлюється специфікою іспанськомовної картини світу.

Ключові слова: фразеологія, семантика, мовна картина світу, компаративні фразеологічні конструкції, гастрономічний компонент

КОМПАРАТИВНЫЕ ФРАЗЕОЛОГИЧЕСКИЕ ЕДИНИЦЫ С ГАСТРОНОМИЧЕСКИМ КОМПОНЕНТОМ В ИСПАНСКОЙ ЯЗЫКОВОЙ КАРТИНЕ МИРА: ЛИНГВОКУЛЬТУРНЫЙ АСПЕКТ

Телкова О.В., Телкова Я.Ю.

*Запорожский национальный университет,
ул. Жуковского, 66, г. Запорожье, Украина*

Предметом исследования выступают испанские фразеологические компаративные конструкции с гастрономическим компонентом. В статье рассматриваются структурно-семантические особенности образования этих единиц в их взаимосвязи с лингвокультурными факторами, которые определяют их внутреннюю форму. Делается попытка классификации данных конструкций по степени мотивированности их образной структуры. Особое внимание уделяется национально-культурному аспекту этих единиц, который обусловлен спецификой испанской языковой картины мира.

Ключевые слова: фразеология, семантика, языковая картина мира, компаративные фразеологические конструкции, гастрономический компонент

COMPARATIVE PHRASEOLOGICAL UNITS WITH GASTRONOMIC COMPONENT IN SPANISH-SPEAKING WORLD PICTURE: LINGUOCULTURAL ASPECT

Tielkova O.V., Tielkova Ya.Yu.

Zaporizhzhya national university, Zhukovsky str., 66, Zaporizhzhya, Ukraine

This study was performed within modern linguistic and cultural explorations aimed at studying national cultural specificity of language units, determining its relevance. Basing on fundamental investigation, initiated by scientists in the nineteenth and twentieth centuries, modern scientists focus their efforts on the study of national cultural specificity of idioms due to the peculiarities of the national picture of the world. The review of recent works in this area carried out on the material of different languages, shows a lack of studies of comparative idiomatic constructions with gastronomic component of the Spanish language, which determines the need for this study.

The subject of the article are Spanish comparative phraseological units with gastronomic component selected by continuous sampling from dictionaries and internet resources. The choice of research subject is conditioned by the specific of the Spanish gastronomic culture and place that it occupies in the lives of spanish-speaking communities. This fact becomes the key to understanding the special place of gastronomic component in the valuation scale of Spanish speakers. The basis for the creation of comparative phraseological structures with gastronomic component serves sustainable comparison that exists in the vocabulary of a language as finished recorded units and is reproduced in speech.

The article deals with the structural and semantic peculiarities of formation of these units in conjunction with linguocultural factors that determine their internal form. To the comparative idiomatic constructions, which are discussed in the article, we refer comparative verbal and adjectival constructions like *verbo (adjetivo) + más + que (como) + sustantivo*. The concept of "gastronomic component" contains the names of foods (vegetables, fruits, berries), food, drinks, dishes, kitchen utensils, cooking process.

We make an attempt to classify these structures according to the degree of motivation into motivated and unmotivated. In the first type the standard of comparison is transparent, that allows to understand accurately the significance of comparative phraseological unit and mechanism of its formation. In unmotivated comparative phraseological units the standard of comparison often appears not as it is in the real world, and it is associated with reinterpreted and fixed image in the cultural spanish-speaking community. The interpretation of these structures requires recourse to various sources of cultural information, using presupposition reception to find links between language and imprinted in it shaped standards of a community.

Special attention is given to national-cultural aspect of comparative constructions, which is due to specific Spanish-speaking world view, which displays the peculiarities of gastronomic traditions, preferences of Spaniards and which are used by them for evaluation of surrounding world and other people.

Key words: phraseology, semantics, lingual picture, comparative phraseological constructions, gastronomic component

У межах сучасних лінгвокультурологічних досліджень, які активно проводяться на матеріалі різних мов світу, виникає стійкий інтерес науковців до виявлення національно-культурної специфіки фразеологічних систем та їхніх окремих компонентів. Спираючись на фундаментальні фразеологічні розвідки, започатковані Ш. Баллі, В.В. Виноградовим, О.В. Куніним, В.М. Телією, Ю.М. Карауловим, О.О. Уфимцевою, сучасні лінгвісти спрямовують свої зусилля на: визначення місця фразеологізмів у національних мовних картинах світу [6; 11], виявлення національно-культурної специфіки фразеологічних одиниць у компаративному аспекті [9; 13], дослідження національно-культурного компоненту у складі компаративних фразеологізмів [7; 12]. Певну увагу сучасних науковців привертає гастрономічний компонент, який визначає специфіку втілення національних картин світу [2; 3; 16] та функціонування гастрономічного дискурсу [1; 4].

На матеріалі іспанської мови дослідження гастрономічної лексики проводилося фрагментарно, наприклад, у межах дисертації В.В. Яковлевої було розглянуто структурно-семантичні особливості компаративних конструкцій з гастрономічним компонентом [12]. Н.Г. Мед у своєму дисертаційному дослідженні іспанської оцінної картини світу побічно торкається специфіки втілення гастрономічного компоненту у формуванні естетичної та інтелектуальної оцінки [6]. О. Чесноковою проводилось зіставне порівняння фразеологічних одиниць (далі – ФО) з гастрономічним компонентом на матеріалі іспанської та російської мов [13]. А.Р. Дворнікова та С.П. Лісняк вивчають лінгвокультурні та регіональні особливості фразеологізмів із гастрономічним компонентом у національних варіантах іспанської мови [2].

Що стосується власне іспанських дослідників, вони звертають увагу як на окремі лінгвальні аспекти утворення і функціонування компаративних ФО [15; 17], так і питання, пов'язані з методикою викладання іспанської мови як іноземної [14; 20].

Наведені вище роботи свідчать про стійкий інтерес сучасної лінгвістики до вивчення компаративних ФО під різними кутами зору на матеріалі мов світу. Однак слід зауважити, що лінгвокультурна специфіка компаративних конструкцій з гастрономічним компонентом та особливості їхнього втілення в іспанськомовній картині світу вивчені недостатньо, що зумовлює **актуальність** цієї статті і визначає предмет нашого дослідження.

Об'єктом дослідження у статті є іспанські компаративні фразеологічні конструкції (далі КФК) з гастрономічним компонентом, а **предметом** – національно-культурна специфіка утворення цих конструкцій. Для досягнення головної **мети** статті – виявлення національно-культурної специфіки утворення КФК з гастрономічним компонентом – передбачається виконання таких **завдань**:

- дібрати методом суцільної вибірки КФК з гастрономічним компонентом зі словників фразеологічних одиниць та інтернет-ресурсів [5; 8; 19];
- виділити в їхньому складі гастрономічний компонент та визначити його національно-культурну маркованість;
- дослідити специфіку утворення відібраних КФК.

Під КФК ми розуміємо, слідом за В.В. Яковлевою [12], фразеологічні конструкції, основою для створення яких слугує стійке порівняння, яке існує у словниковому складі мови у вигляді готових зафіксованих одиниць та відтворюється в мовленні. До КФК, що розглядаються у статті, ми відносимо компаративні дієслівні та ад'єктивні конструкції типу *verbo (adjetivo)+más+que (como)+sustantivo*, наприклад, *dulce como el acitrón* – люб'язний, приязний, *estar (fresco)como lechuga* – свіжий як огірок, *más chupado que un espárrago* – щуплявий, миршавий. До поняття «гастрономічний компонент» відносяться назви продуктів (овочі, фрукти, ягоди), страв, напоїв, посуду, кухонного приладдя,

процесів приготування їжі. Матеріалом послуговували 125 КФК, відібрані методом суцільної вибірки з іспансько-російського фразеологічного словника під редакцією Е.І. Левінтової та інших джерел.

Слід пояснити також вибір об'єкта статті, оскільки для розуміння важливості цього компоненту в іспанськомовній картині світу ми маємо звернути увагу на особливість іспанської гастрономічної культури та її місце в житті іспанськомовної спільноти. По-перше, гастрономія Іспанії, за свідченням Королівської гастрономічної академії, є фундаментальним компонентом культури та цивілізації країни, а регіональне розмаїття традиційної та сучасної іспанської кухні має небагато аналогів у світі. Тому гастрономічна спадщина Іспанії є не тільки привабливою для туристів, це ключ до розуміння менталітету іспанської нації та мови, якою послуговуються в іспанськомовному світі [18]. Не випадково в іспанській мові існує достатньо велика кількість КФК з гастрономічним компонентом, які відображають національно-культурні особливості звичаїв, традицій, вподобань іспанців та які використовуються ними для оцінки навколишнього світу та інших людей, наприклад *como de masa* – крихкий, неміцний; *como un espárrago* – довгий як жердина, дуже високий; *como una pimienta* – прудкий, моторний, кмітливий; *como pera en tabaque* – бережливо, дбайливо.

По-друге, так звана середземноморська тріада – пшениця, оливкова олія та виноград та їх похідні продукти (хліб, вино) – не втратила своєї актуальності і до теперішнього часу. Хліб у цій тріаді посідає почесне місце, пов'язуючись з сакральними для іспанців поняттями: *como pan bendito* – потроху, невеликими шматочками (букв. як хліб благословенний), однак *ser como el pan bendito* – бути несповна розуму, простакуватим. Позитивна оцінка людини також пов'язана з хлібом: *bueno como el pan (como el pan bueno, mas bueno que el pan, como el pan tierno)* – найдобріша, наймиліша у світі людина. Для позначення невеликої кількості говорять *como migas de pan* – дуже мало, як кіт наплакав, а для того, щоб підкреслити важливість чогось у житті людини – *necesitar una cosa como el pan de la vida*. З оливковою олією пов'язана КФК *más caro que el aceite de Aparicio* – дуже дорогий, на вагу золота, занадто дорогий. Для того, щоб зрозуміти походження цієї КФК, слід зробити лінгвокультурологічний екскурс в історію: у XVI столітті Апарісіо де Субія винайшов мазь для лікування опіків та ран, до складу якої входила оливкова олія та інгредієнти рослинного походження. Рецепт зберігався у секреті і ці ліки міг виробляти тільки його винахідник. Мазь коштувала дуже дорого і була не співвідносною з продуктом. Тому для того, щоб сказати, що ціна зависока і невиправдана, використовують цю КФК.

Говорячи про національно-культурну специфіку ФО, ми спираємось на твердження В.М. Телії про їхню внутрішню форму, що є носієм вмотивованості, оскільки ФО виникають на основі образного переосмислення дійсності певним етносом. Тому компаративні ФО виступають як «шаблони національно-культурного розуміння світу, як надбання групової свідомості» [10, с. 239]. За ступенем вмотивованості образної структури КФК їх умовно можна розділити на вмотивовані та невмотивовані. У першому типі еталон порівняння має прозорий зміст, наприклад, *colorado como una manzana (una fresa)*, *rojo como un tomate* – червоний як рак; *blanco como la leche* – білосніжний, молочно-білий. Колір предмета, який використовується як еталона порівняння, є його постійною ознакою, що дозволяє безпомилково розуміти значення КФК і механізм її утворення. У деяких КФК значення стає прозорим також завдяки першому компоненту, який вже містить ознаку порівняння, часто інтенсифікуючи її, наприклад, *más dulce que el almibar (azucar, miel)* – дуже солодкий, нудно-солодкий. КФК цієї групи позначають: фізичні властивості предметів чи істот (*como sopas* – густий як кисіль, *cundir como el arroz* – рости дуже швидко, швидко розповсюджуватися, *más pequeño que una almendra* – дуже маленький, невеликий за розміром), фізичні та психологічні характеристики людини

(*como ciruela pasa* – міцний, жиливий (про старого чоловіка), *solo como el espárrago* – один як палець, *sano como una manzana* – рум'яний немов яблуко).

У невмотивованих КФК еталон порівняння часто виступає не таким, яким він є в реальному світі, а пов'язується з його переосмисленим та закріпленим образом в іспанськомовній культурній спільноті. Інтерпретація таких КФК вимагає звернення до різноманітних джерел культурної інформації, використання прийому пресупозиції для пошуку зв'язків між мовою та закарбованими в ній образними еталонами певної спільноти. Так, у КФК *ser más fresco que una lechuga* – бути нахабою, *estar más triste que una lechuga* – бути дуже засмученим, еталон порівняння виступає салат-латук, який не може володіти людськими характеристиками. Очевидно, що таке образне уявлення виникає у носіїв мови, які еталонізують властивості овоча, переносячи оцінку на людину. Перший компонент КФК такого типу дозволяє зрозуміти загальне значення завдяки своїй прозорості *ser fresco* – бути нахабою, *estar triste* – бути засмученим. До цього типу можна також віднести наступні КФК: *más serio que un ajo* – поважний, манірний, *escojer uno como entre peras* – обирати дуже прискіпливо, обирати найкраще, *como la sartén* – дуже брудний, немов чорт.

Найяскравіше національно-культурна специфіка проявляється у невмотивованих КФК, де присутній лише еталон порівняння, пов'язаний з народними звичаями та культурою, як, наприклад, *como un melón de invierno* – тупуватий, дурнуватий, малоосвічений. Іспанія є одним з найбільших у світі виробників сільгосппродукції, у тому числі дині, яка налічує безліч сортів: літні, осінні та зимові. Для кожного сорту є свої строки збору та споживання. Невипадково діяльність з вирощування дині знаходить своє втілення у мовних одиницях, наприклад, в іспанській мові налічується близько 30 приказок, пов'язаних з динею [19]. Що стосується зимової дині, її слід споживати до середини зими (17 січня, день Святого Антонія) і зазвичай вона має непривабливий зовнішній вигляд. Можливо тому вона послугувала образним еталонем для характеристики неосвіченої та тупуватої людини. Слід зазначити, що для негативної оцінки розумових здібностей людини іспанці часто використовують фітонімний компонент, наприклад, *ser un berzas / un mastuerzo* (букв. бути капустою / кресс-салатом); *poner / tener / quedarse con / cara de haba* (букв. мати обличчя, як у боба); *tonto del haba* (букв. бобовий дурень); *más simple que / ser como / una calabaza* (букв. простіше, ніж гарбуз); *calabaza hueca* (букв. порожній гарбуз); *ser alguien buena tierra para sembrar / plantar nabos* (букв. бути хорошим ґрунтом); *no saber / entender / ni papa ni patata* (букв. не розуміти, що таке картопля). Капуста, ріпа, гарбуз, картопля, боби, пучок салату за формою нагадують голову, проте позбавлену інтелектуальної начинки, відтак наведені ФО вживаються на позначення дурної, пустоголової людини. Оскільки овочі в іспанському менталітеті асоціюються з грубою сільською працею, що не вимагає розумових зусиль, ФО з цим компонентом мають негативну інтелектуальну оцінку.

У наступній КФК *como el azafrán a los loros* – як корові сідло очевидно простежується зв'язок з іспанською гастрономічною традицією, для якої є характерним вживання шафрану, однієї з найдорожчих спецій у світі. Несумісність двох компонентів – шафрану та папуги, для якого він насправді не потрібний, у межах КФК передає думку про непотрібність, незначущість чогось для когось.

Отже, лінгвокультурологічний аналіз КФК з гастрономічним компонентом дозволив виявити такі особливості їхнього утворення:

- КФК з гастрономічним компонентом містять оцінні еталони іспанської лінгвокультури, пов'язані зі специфікою національної картини світу, у якій відображаються особливості гастрономічних звичаїв, традицій, вподобань іспанців та які використовуються ними для оцінки навколишнього світу та інших людей;

- у вмотивованих КФК еталон порівняння має прозорий зміст, що дозволяє безпомилково розуміти її значення та механізм утворення. У невмотивованих КФК еталон порівняння часто виступає не таким, яким він є в реальному світі, а пов'язується з його переосмисленим та закріпленим образом в іспанськомовній культурній спільноті;

- система образів, закріплених у внутрішній формі КФК, є певною кумуляцією світобачення й пов'язана з матеріальною, соціальною чи духовною культурою іспанськомовної спільноти, тому інтерпретація та аналіз цих одиниць спирається на різноманітні джерела культурної інформації.

Перспективу цього дослідження ми вбачаємо у вивченні КФК на матеріалі української, російської та французької мов у компаративному аспекті.

ЛІТЕРАТУРА

1. Головницкая Н. П. Лингвокультурные характеристики немецкоязычного гастрономического дискурса : дисс. ... кандидата филол. наук : 10.02.04 / Головницкая Наталья Петровна. — Волгоград, 2007. — 304 с.
2. Дворнікова А. Р. Фразеологізми із гастрономічним компонентом в національних варіантах іспанської мови / А. Р. Дворнікова, С. П. Лісняк // Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики. — 2013. — Вип. 23. — С. 120–129.
3. Дормидонтова О. А. Гастрономическая метафора как средство концептуализации мира : дисс. ... кандидата филол. наук : 10.02.19 / Дормидонтова Ольга Алексеевна. — Тамбов, 2011. — 250 с.
4. Земскова А. Ю. Лингвосемиотические характеристики англоязычного гастрономического дискурса : дисс. ... кандидата филол. наук : 10.02.04 / Земскова Анастасия Юрьевна. — Волгоград, 2009. — 338 с.
5. Левинтова Э. И. Испанско-русский фразеологический словарь / Э. И. Левинтова, Е. М. Вольф, Н. А. Мовшович, И. А. Будницкая. — М. : Русский язык, 1985. — 1080 с.
6. Мед Н. Г. Оценочная картина мира в испанской лексике и фразеологии (на материале испанской разговорной речи) : автореф. дисс. на соискание уч. степени докт. филол. наук : спец. 10.02.05 «Романские языки» / Н. Г. Мед. — Санкт-Петербург, 2008. — 42 с.
7. Мізін К. І. Компаративні фразеологічні одиниці сучасної німецької мови: шляхи утворення та ідеографія : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.04 «Германські мови» / К. І. Мізін. — Київ, 2004. — 17 с.
8. Олійник І. С. Українсько-російський і російсько-український фразеологічний тлумачний словник / І. С. Олійник, М. М. Сидоренко. — К. : Радянська школа, 1991. — 400 с.
9. Савицкий В. М. Лингвокультурный код (состав и функционирование) : [монография] / В. М. Савицкий, Э. А. Гашимов. — М. : изд-во Моск. гос. пед. ун-та, 2005. — 169 с.
10. Телия В. Н. Русская фразеология: семантический, прагматический и лингвокультурологический аспекты / В. Н. Телия. — М. : Языки русской культуры, 1996. — 288 с.
11. Харитоновна Ю. Е. Отражение национальных пищевых традиций во фразеологии [Електронний ресурс] / Ю. Е. Харитоновна // Вестник Московского

- государственного областного университета. — 2015. — № 2. — Режим доступа : <http://evestnik-mgou.ru/Articles/View/644>
12. Яковлева В. В. Национально-культурный компонент фразеологической единицы в компаративных конструкциях с союзом *como*: на материале пиренейского варианта испанского языка : дисс. ... кандидата филол. наук : 10.02.05 / Яковлева Виктория Валентиновна. — Москва, 2003. — 196 с.
 13. Chesnokova O. Unidades fraseológicas con el componente gastronómico en español y ruso [Электронный ресурс] / O. Chesnokova // Режим доступа : hispanismo.cervantes.es/documentos/chesnokova.pdf
 14. Ghezzi M. Las construcciones comparativas estereotipadas. Investigación sociolingüística sobre su uso y aplicación en la clase de ELE [Электронный ресурс] / M. Ghezzi // Режим доступа : http://www.mecd.gob.es/dctm/redele/MaterialRedEle/Biblioteca/2012bv13/2012_BV_13_46Maddalena%20Ghezzi.pdf?documentId=0901e72b812fb091
 15. Gutiérrez Ordóñez S. Las estructuras comparativas / S. Gutiérrez Ordóñez. — Madrid : Arco Libros, 1997. — 80 p.
 16. Krohová J. Unidades fraseológicas con el componente gastronómico en el español mexicano [Электронный ресурс] / J. Krohová // Режим доступа : https://is.muni.cz/th/178651/ff_m_b1/diplomka.pdf
 17. Montoro del Arco E. T. El porqué de los dichos: la fraseología del vino / Esteban Tomás Montoro del Arco // *Per Abbat: boletín filológico de actualización académica y didáctica*. — 2007. — № 2. — P. 131–136.
 18. Real Academia de Gastronomía [Электронный ресурс] // Режим доступа : <http://www.realacademiadegastronomia.com/presentacion.htm>
 19. Refranero castellano [Электронный ресурс] // Режим доступа : <http://www.refranerocastellano.com/melones/melones.html>
 20. Rodríguez Ponce M.I. Nuevas aportaciones sobre las comparaciones estereotipadas en la enseñanza de ELE [Электронный ресурс] / M.I. Rodríguez Ponce // *Revista electrónica de didáctica español lengua extranjera*. — 2006. — № 8. — Режим доступа : http://www.mecd.gob.es/dctm/redele/Material-RedEle/Revista/2006_08/2006_redELE_8_06Rodriguez.pdf?documentId=0901e72b80df3663

REFERENCES

1. Golovnitskaya, N. P. (2007) “Linguistic and Cultural Aspects of German-language gastronomic discourse”, Thesis for Cand. Sc. (Philology), 10.02.04, Volgograd, Russia.
2. Dvornikova, A.R. and Lisniak, S.P. (2013) “Idiom of gastronomic component in national versions in Spanish”, *Problems of semantics, pragmatics and cognitive linguistics*, iss. 23, pp. 120–129.
3. Dormidontova, O.A. (2011) “Gastronomic metaphor as a way of conceptualizing the world”, Thesis for Cand. Sc. (Philology), 10.02.19, Tambov, Russia.
4. Zemskova, A.Y. (2009) “Linguistic and semiotic characteristics of gastronomic English discourse”, Thesis for Cand. Sc. (Philology), 10.02.04, Volgograd, Russia.
5. Levintova, Je.I. et al. (1985), *Ispansko-russkij frazeologicheskij slovar'* [Spanish-Russian phraseological dictionary], Moscow, Russia.
6. Med, N.G. (2008) “Evaluation world picture in the Spanish vocabulary and phraseology (based on the Spanish speaking)”, Thesis abstract for Cand.Sc. (Philology), 10.02.05, Sankt-Petersbourg, Russia.
7. Mizin, K.I. (2003) “Comparative Phraseological Units in Modern German: Ways of Formation and Ideography”, Thesis for Cand. Sc. (Philology), 10.02.04, Kyiv, Ukraine.

8. Olijnik, I.S. and Sidorenko, M.M. (1991), *Ukraïns'ko-rosijs'kij i rosijs'ko-ukraïns'kij frazeologichnij tлумachnij slovník* [Ukrainian-Russian and Russian-Ukrainian phrasebook Dictionary], Kyiv, Ukraine.
9. Savickij, V.M. and Gashimov, Je.A. (2005), *Lingvokul'turnyj kod (sostav i funkcionirovanie)* [Linguocultural code (structure and function)], monograph, Moscow, Russia.
10. Telija, V.N. (1996), "Russkaja frazeologija: semanticheskij, pragmaticheskij i lingvokul'turologicheskij aspekty [Russian phraseology: semantic, pragmatic and linguocultural aspects]", *Jazyki russkoj kul'tury*, Moscow, Russia.
11. Haritonova, Ju.E. (2015) "Otrazhenie nacional'nyh pishhevyh tradicij vo frazeologii [Reflection of national food traditions in phraseology]", *Vestnik Moskovskogo gosudarstvennogo oblastnogo universiteta*, no. 2, available at: <http://vestnik-mgou.ru/Articles/View/644> (access November 15, 2015).
12. Iakovleva, V.V. (2003) "The national culture component of the phraseological units in the comparative constructions including the preposition como (based on the Pyrenees variant of Spanish) ", Thesis for Cand. Sc. (Philology), 10.02.05, Moscow, Russia.
13. Chesnokova, O. *Unidades fraseológicas con el componente gastronómico en español y ruso* [Electronic resource], available at: hispanismo.cervantes.es/documentos/chesnokova.pdf (access November 16, 2015).
14. Ghezzi, M. (2012) "Las construcciones comparativas estereotipadas. Investigación sociolingüística sobre su uso y aplicación en la clase de ELE", [Electronic resource], available at: http://www.mecd.gob.es/dctm/redele/MaterialRedEle/Biblioteca/2012bv13/2012_BV_13_46Maddalena%20Ghezzi.pdf?documentId=0901e72b812fb091 (access November 16, 2015).
15. Gutiérrez Ordóñez, S. (1997), "Las estructuras comparativas", Arco Libros, Madrid, España.
16. Krohová, J. (2012) "Unidades fraseológicas con el componente gastronómico en el español mexicano", [Electronic resource], available at : https://is.muni.cz/th/178651/ff_m_b1/diplomka.pdf (access November 16, 2015).
17. Montoro del Arco, E. T. (2007) "El porqué de los dichos: la fraseología del vino", *PerAbbat: boletín filológico de actualización académica y didáctica*, vol. 2, pp. 131–136.
18. Real Academia de Gastronomía, [Electronic resource], available at : <http://www.realacademiadegastronomia.com/presentacion.htm> (access November 16, 2015).
19. Refranero castellano, [Electronic resource], available at : <http://www.refranerocastellano.com/melones/melones.html> (access November 16, 2015).
20. Rodríguez Ponce, M.I. (2006) "Nuevas aportaciones sobre las comparaciones estereotipadas en la enseñanza de ELE", *Revista electrónica de didáctica español lengua extranjera*, vol. 8, available at : http://www.mecd.gob.es/dctm/redele/Material-RedEle/Revista/2006_08/2006_redELE_8_06Rodriguez.pdf?documentId=0901e72b80df3663 (access November 16, 2015) (access November 10, 2015).

УДК 811.161.2'28

РОЛЬ ДІАЛЕКТНОЇ МОВИ ЯК ДЖЕРЕЛА ЕТИМОЛОГО-СЕМАНТИЧНОГО СЛОВНИКА І.І. ОГІЄНКА

Юсікова О.В., науковий співробітник

Інститут української мови НАНУ, вул. Грушевського, 4, м. Київ, Україна

redmailru@mail.ru

Стаття присвячена аналізу деяких аспектів наукової концепції І.І. Огієнка як лексикографа, зокрема проаналізовано особливості побудови словникових статей у його праці «Етимолого-семантичний словник української мови». У дослідженні акцентовано на тому, що в розробці словникових статей автор приділив увагу аналізу семантики лексичних одиниць, зв'язку між граматичною формою живого народного слова і його змістом, питанням семантичної повноти номінативної одиниці. І.І. Огієнко ще на початку розвитку семантичного вчення намагався відтворити структуру семантичного поля окремої лексеми, виділити його компоненти, об'єднати на основі інтегральної семи. Методика представлення мовного матеріалу в «Етимолого-семантичному словнику української мови» у багатьох аспектах є новаторською. Проаналізовані словникові статті у структурі «Етимолого-семантичного словника української мови» І.І. Огієнка свідчать про глибокий інтерес